

LA SOLIDARITAT EN ELS AJUNTAMENTS

Konrad Lorenz, el cèlebre naturalista austríac, deia que la baula, tant de temps cercada, entre l'animal i la persona autènticament humana som nosaltres mateixos. En tenim una bona prova llegint les informacions i repassant les xifres que aquesta mateixa Agenda Llatinoamericana recull any darrere any. Descobrim que malgrat el progrés científic i tècnic no hem estat capaços de trobar una organització sociopolítica que salvi de la fam una part important de la humanitat. Per vergonya nostra sabem planificar a la perfecció guerres destructores i no ens veiem amb cor, per exemple, de posar remei al caos educatiu.

És cert que el moviment solidari organitzat ha crescut molt darrerament i ho ha fet no solament en quantitat sinó en diversitat. Les necessitats són tantes i arreu que una mateixa persona no pot atendre ni dedicar-se a tot. Hem de celebrar, doncs, que en el camp de la solidaritat es treballi també amb una certa especialització. Centrar-se en un dels problemes, en una àrea geogràfica, etc. no ha de significar indiferència envers cap tipus de tropell, sigui on sigui. És obligació nostra que, al marge de les motivacions personals per col·laborar en les tasques solidàries, es gaudeixi d'una visió global a fi d'optimitzar al màxim les energies.

Un dels debats més recurrents és el de si cal estar tan atent i pendent de les necessitats llunyanes, per exemple llatinoamericanes, sabent que hi ha tanta feina solidària ben a prop nostre. Aquest és un fals dilema que cal

explicar una i altra vegada. Les situacions injustes tenen un mateix punt de partida en aquest món globalitzat. La solidaritat s'ha de fer present arreu. Hem de ser solidaris amb persones de països llunyans que passen extrema necessitat i no podem deixar de ser sensibles al sofriment més proper perquè, encara que en general no revesteixi la gravetat d'altres llocs del planeta, la misèria quan està voltada d'opulència és més grotesca, més ofensiva.

Són perfectament compatibles, i fins i tot convenients, la coexistència de diverses maneres de treball cooperatiu. Un punt ha de ser comú a tots els solidaris: la voluntat de reflexionar, de debatre, d'estudiar les causes de les injustícies. Aquesta actitud és la que garanteix que, independentment del grau de maduració de cadascú, s'arribi a un acord: les causes de la misèria tenen l'arrel en el cor de les persones. Ni el clima, ni les cultures, ni els estralls naturals expliquen per si sols el veritable caos actual. És la duresa dels cors la que evita la mirada de l'altre. És la covardia que ens paralitza. És la mandra i la por el que ens frena a dir les coses pel seu nom.

En un moment que aparentment tot és tan bonic algú ha de posar el dit a la llaga i exposar-se a ser mal vist o a comprometre el seu futur. El neoliberalisme afalaga l'egoisme, aplaudeix l'individualisme més eixorc, el guany és el fi... El que tenim no ens serveix per construir un món just i en pau i no actuarem bé si paral·lelament a tasques de solidaritat directes no cerquem, amb més o menys mesura,

un canvi que faciliti unes noves relacions polítiques, econòmiques, culturals i de valors. Tan necessari és descobrir qui ens necessita per donar-li un cop de mà com encertar la nostra denúncia i els nostres atacs als malvats que esclafen. Encara més: hem de tenir propostes alternatives capaces de substituir el desgavell actual. Sembla que això ho oblidem massa sovint.

La solidaritat que ajuda econòmicament atenua alguns sofriments, però no aconsegueix, per si sola, reduir les creixents distàncies internacionals i internes dels països. Les noves tecnologies i la globalització no fan més que accentuar les distàncies. Heus aquí la conveniència, la necessitat, que una part dels esforços solidaris vagin dirigits a modificar el rumb desenfrenat economicista de la nostra cultura. Aquesta és la raó per la qual la Coordinadora d'ONG de les Comarques Gironines i de l'Alt Maresme va acordar un treball prop dels ajuntaments, tot aprofitant les eleccions del passat mes de juny.

Es va redactar un manifest en el qual es feien diverses consideracions sobre situacions de marginació personals i col·lectives i es confiava que des dels governs locals es podia vetllar per la cohesió social. S'animava als diferents partits i grups candidats a la representació municipal a incloure els temes que afavoreixen la cultura de la solidaritat en els seus programes. En resum, es convidava a tenir en compte cinc punts. Primer: impulsar mecanismes de participació ciutadana; segon: fomentar la reflexió sobre valors; tercer: fer créixer la consciència sobre sostenibilitat; quart: afavorir el desenvolupament humà integral dels conciutadans i fomentar la solidaritat entre els membres d'un municipi atenent la pluralitat de procedències, gèneres i desnivells econòmics o d'oportunitats i cinquè: treballar per fomentar unes relacions

justes i equitatives entre els països del Nord i els del Sud.

En la mateixa línia es proposava que cada ajuntament nomenés una regidora o un regidor de solidaritat i cooperació. La Coordinadora posa al servei dels municipis una comissió que té cura del seguiment de la solidaritat municipal i de donar suport informatiu i logístic sobre els temes dels cinc punts esmentats. A ningú escapa que és un programa ambiciós, però l'important és que hi ha hagut una reorientació de la direcció de la solidaritat. Fer passos vers la nova fita dependrà de la capacitat d'engrescar persones a cada municipi on es vulguin obtenir resultats reeixits. Ningú ha parlat de grans canvis immediats. El bo és que en plans municipals podem aconseguir uns positius efectes multiplicadors.

La cultura de la solidaritat municipal no pot quedar reduïda a aprovar un percentatge del pressupost a temes de cooperació. Es necessita una actitud molt més activa per part d'alcaldes i regidors a fi de fer possible la presència d'un veritable esperit solidari a cada poble, vila i ciutat de Catalunya. Cal anar creant una xarxa de gent a dins i a fora de les corporacions municipals que estigui disposada a organitzar actes per sensibilitzar, defensar projectes capaços de generar la participació d'àmplies capes de ciutadans, portar arreu la reflexió i el debat sobre els valors, fomentar les trobades entre veïns que afavoreixin la convivència i crear un clima de sensibilitat social que vagi més enllà de les estretes fronteres municipals. Una sola persona que pateixi injustament, sigui al lloc que sigui del planeta, trenca l'harmonia de les nostres vides locals.

Joan Surroca

